

Čtvrtek 5. května 2022

P9_TA(2022)0200

Zprávy o pokračujícím odebrání orgánů v Číně**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. května 2022 o zprávách o pokračování odebrání orgánů v Číně (2022/2657(RSP))**

(2022/C 465/09)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o vztazích mezi EU a Čínou,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. prosince 2013 o nedobrovolném odebrání orgánů v Číně ⁽¹⁾,
 - s ohledem na studii „Sborník ze semináře ‚Nedobrovolné odebrání orgánů v Číně‘“, kterou zveřejnilo dne 12. dubna 2016 generální ředitelství pro vnitřní politiky ⁽²⁾,
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/53/EU ze dne 7. července 2010 o jakostních a bezpečnostních normách pro lidské orgány určené k transplantaci ⁽³⁾,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948 a na Listinu základních práv Evropské unie z roku 2009, zejména na její článek 3 o právu na nedotknutelnost lidské osobnosti,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech a Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, které Čína ratifikovala dne 4. října 1988,
 - s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidskými orgány,
 - s ohledem na istanbulskou deklaraci o nezákonném obchodování s orgány a transplantační turistice,
 - s ohledem na Úmluvu o zabránění a trestání zločinu genocidia, kterou Čína podepsala v roce 1949,
 - s ohledem na prohlášení odborníků OSN na lidská práva ze dne 14. června 2021 o zprávách o údajném odebrání orgánů v Číně zacíleném na menšiny,
 - s ohledem na slyšení o odebrání orgánů v Číně, které uspořádal dne 29. listopadu 2021 podvýbor pro lidská práva,
 - s ohledem na konečný rozsudek nezávislého tribunálu pro nucené odebrání orgánů vězňům svědomí v Číně („čínský tribunál“) vydaný dne 1. března 2020,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že ústředním bodem vztahů EU s Čínou je prosazování a dodržování lidských práv, demokracie a právního státu, a to v souladu se závazkem EU prosazovat tyto hodnoty ve své vnější činnosti a se závazkem Číny dodržovat tyto hodnoty ve vlastním rozvoji a mezinárodní spolupráci;
- B. vzhledem k tomu, že od nástupu prezidenta Si Ťin-pchinga k moci v březnu 2013 se situace lidských práv v Číně nepřestává zhoršovat; vzhledem k tomu, že čínská vláda zaujímá k lidským právům a právnímu státu stále nepřátelštější postoj;
- C. vzhledem k tomu, že se na celém světě každoročně provede 10 000 nezákonných transplantací lidských orgánů; vzhledem k tomu, že obchod s lidskými orgány vytváří podle Světové zdravotnické organizace (WHO) zisky přesahující 1 miliardu EUR ročně;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 468, 15.12.2016, s. 208.

⁽²⁾ Studie „Proceedings of the Workshop ‚Organ Harvesting in China‘“, Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky, tematická sekce A – Hospodářská a vědecká politika, 12. dubna 2016.

⁽³⁾ Úř. věst. L 207, 6.8.2010, s. 14.

Čtvrtek 5. května 2022

- D. vzhledem k tomu, že v Čínské lidové republice je míra dobrovolného dárčovství orgánů z důvodu tradičních přesvědčení mimořádně nízká; vzhledem k tomu, že Čínská lidová republika provedla v roce 1984 předpisy, které povolily odebrání orgánů popraveným vězňům; vzhledem k tomu, že Čína prohlásila, že v roce 2015 přestala orgány popravených vězňů používat a zahájila vnitrostátní systém dárčovství, avšak tuto praxi zcela nezakázala, takže stále zůstává legální;
- E. vzhledem k tomu, že systém transplantace orgánů v Číně nesplňuje požadavky WHO na transparentnost a zpětnou sledovatelnost při získávání orgánů, a vzhledem k tomu, že se čínská vláda brání nezávislé kontrole systému; vzhledem k tomu, že podmínkou etického dárčovství orgánů je dobrovolný a informovaný souhlas;
- F. vzhledem k tomu, že to, k čemu při nuceném odebrání orgánu dochází, je nutné chápat jako usmrcení člověka bez jeho souhlasu za účelem odebrání orgánů k transplantaci někomu jinému; vzhledem k tomu, že tuto praxi je nutné považovat za neslýchané a nepřijatelné porušování základního práva na život;
- G. vzhledem k tomu, že v souvislosti s tvrzeními o nedobrovolném odebrání orgánů vězňům vyjádřili své znepokojení Výbor OSN proti mučení a zvláštní zpravodaj OSN pro otázky mučení a jiného krutého, nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání a vyzvali vládu Čínské lidové republiky, aby zlepšila odpovědnost a transparentnost systému transplantace orgánů a trestala osoby odpovědné za jeho zneužívání;
- H. vzhledem k tomu, že čínský tribunál^(*) vydal v březnu 2020 konečný rozsudek, v němž dospěl k závěru, že k nucenému odebrání orgánů docházelo v celé Číně ve značném rozsahu řadu let a že jedním, a pravděpodobně hlavním zdrojem orgánů byli stoupenci hnutí Fa-lun-kung; vzhledem k tomu, že čínská vláda odmítla před tribunálem vypovídat;
- I. vzhledem k tomu, že velká závislost na popravených a žijících vězňích coby zdroje orgánů k transplantaci s sebou nese celou řadu nepřijatelných porušování lidských práv a lékařské etiky;
- J. vzhledem k tomu, že podle prohlášení odborníků OSN na lidská práva ze dne 10. června 2021 jsou k dispozici důvěryhodné informace o tom, že zadržovaní příslušníci etnických, jazykových nebo náboženských menšin v Číně prošli lékařskými prohlídkami, včetně krevních testů a vyšetření orgánů, jako je ultrazvuk a rentgen, které jsou nezbytné pro určení vhodnosti orgánů k transplantaci, aniž by k tomu dali svobodný, dobrovolný a informovaný souhlas;
- K. vzhledem k tomu, že odborníci OSN na lidská práva upozorňovali na tuto otázku čínskou vládu již v letech 2006 a 2007; vzhledem k tomu, že odpovědi čínské vlády neobsahovaly údaje, jako jsou informace o zdrojích orgánů používaných k transplantacím nebo o systémech sdílení informací, které by mohly pomoci při identifikaci a ochraně obětí obchodování s orgány a při účinném vyšetřování a stíhání obchodníků s orgány;
- L. vzhledem k tomu, že čínská vláda obvinění z odebrání orgánů odmítá, zejména pak v odpovědi adresované Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva, a opakovaně a kategoricky popírá, že by byli stoupenci hnutí Fa-lun-kung kvůli orgánům zabíjeni;
1. vyjadřuje vážné znepokojení nad zprávami o soustavném, systematickém, nelidském a státem schvalovaném odebrání orgánů vězňům v Čínské lidové republice, zvláště stoupencům hnutí Fa-lun-kung a příslušníkům dalších menšin, jako jsou Ujgurové, Tibeťané a křesťané;
2. připomíná, že Čína ratifikovala Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, která stanoví absolutní a bezpodmínečný zákaz mučení a jiného krutého, nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání;

(*) <https://chinatribunal.com/>.

Čtvrtek 5. května 2022

3. domnívá se, že praxe odebrání orgánů žijícím vězňům odsouzeným k trestu smrti a vězňům svědomí v Čínské lidové republice může představovat zločiny proti lidskosti ve smyslu článku 7 Římského statutu Mezinárodního trestního soudu; naléhavě vyzývá Čínskou lidovou republiku, aby Římský statut podepsala a přistoupila k němu;
4. vyzývá čínské orgány, aby na zprávy o odebrání orgánů rychle reagovaly a aby povolily nezávislé monitorování mezinárodním mechanismům v oblasti lidských práv, mj. Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva;
5. vyjadřuje znepokojení nad nedostatečným nezávislým dohledem nad tím, zda vězni nebo zadržované osoby udělují k dárce orgánů platný souhlas; odsuzuje skutečnost, že čínské orgány neposkytují dostatek informací v souvislosti se zprávami o tom, že je rodinám zemřelých zadržovaných osob a vězňů bráněno uplatňovat nárok na jejich těla;
6. naléhavě vyzývá čínské orgány, aby vyžadovaly a zajišťovaly svobodný a informovaný souhlas vězňů nebo zadržovaných osob s lékařskými prohlídkami a aby v souladu s mezinárodními úmluvami přijaly regulační rámec pro dobrovolný a transparentní systém dárce orgánů;
7. vyzývá EU a členské státy, aby na záležitost odebrání orgánů v Číně upozorňovaly při každém dialogu o lidských právech; trvá na tom, aby EU a její členské státy veřejně odsoudily zneužívání transplantací orgánů v Číně; vyzývá členské státy, aby přijaly nezbytná opatření s cílem zabránit transplantační turistice svých občanů do Číny a zvýšit povědomí o této otázce mezi svými občany, kteří cestují do Číny;
8. vítá návštěvu vysoké komisařky OSN pro lidská práva Michelle Bacheletové v Číně; naléhavě vyzývá OSN, aby během této návštěvy pokračovala ve vyšetřování obchodování s orgány;
9. vyzývá EU a členské státy, aby na otázku nuceného odebrání orgánů upozorňovaly v rámci spolupráce s třetími zeměmi, zejména s partnery v oblasti Perského zálivu, kde čínská transplantační centra propagovala „halál orgány“ Ujgurů a příslušníků muslimských menšin v Číně;
10. vyzývá Čínu, aby plně dodržovala požadavky WHO na transparentnost a zpětnou sledovatelnost při získávání orgánů;
11. vyzývá členské státy, aby zajistily, aby jejich úmluvy a dohody o spolupráci s třetími zeměmi, včetně Číny, v oblasti zdraví a výzkumu byly v souladu s etickými zásadami EU, pokud jde o dárce orgánů a využívání částí a produktů lidského těla pro vědecké účely; vyzývá příslušné instituce v členských státech, aby posoudily a přehodnotily podmínky své spolupráce s čínskými institucemi v oblasti transplantačního lékařství, výzkumu a odborné přípravy;
12. požaduje, aby čínské orgány umožnily otevřený a neomezený reálný přístup do Sin-tiangu vysokému komisaři OSN pro lidská práva a držitelům mandátu v rámci mechanismů zvláštního postupu Rady OSN pro lidská práva; žádá čínskou vládu, aby v této věci spolupracovala se subjekty OSN; naléhavě vyzývá Radu OSN pro lidská práva, aby se otázkou nuceného odebrání orgánů přednostně zabývala;
13. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, vládě a parlamentu Čínské lidové republiky a vysokému komisaři OSN pro lidská práva.